

Tárgytematika

Félév:	2011/12/2
Tárgynév:	Szociológiai alapismeretek
Tárgykód:	ANTSRA1081
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Varga Balázs
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	2/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Oktatás célja:

A szemeszter során, az előadások keretében a hallgatók általános szociológiai ismereteket szerezzenek, megismerkedjenek korunk fontosabb társadalmi jelenségeivel és problémáival nemzetközi és hazai viszonylatban egyaránt. Ezen kívül betekintést nyerjenek az egyes témakörök elméleti megközelítési lehetőségeibe és kutatási módszereibe.

A hallgatók ismerjék meg az állami, önkormányzati, vállalkozói, a civil és nonprofit szervezetek, intézmények működésének elveit, illetve képesek legyenek átlátni ezek működését, továbbá alkalmazni a képzések iránti szükségletek felmérésének és működésük értékelésének, elemzésének elemi módszereit.

A megszerzett ismeretek birtokában alkalmassá váljanak a gazdasági-társadalmi folyamatok és a kultúra jelenségvilága közötti összefüggések differenciált és rendszerszemléletű értelmezésére.

Tantárgy tartalma:

1. Aszociológia tárgya, funkciói, ágazatai. A szociológia helye a társadalomtudományok rendszerében.
2. Acsalád fogalma, ciklusai és funkciói.
3. Atársadalmi szerkezet, rétegződés, egyenlőtlenségek. A magyar társadalom szerkezetének alakulása a két világháború közötti időszaktól napjainkig. A rendszerváltozás társadalmi és gazdasági hatásai.
4. Műveltség, iskolai végzettség, oktatási rendszer. Az oktatási rendszer visszásságai Pierre Bourdieu elmélete szerint. A magyar oktatási rendszer fejlődése 1945-től napjainkig.
5. Aszociológia egyetemes történetének elemzése. A szociológia alapítói a klasszikus korszakban (K. Marx, F. Engels, É. Durkheim, M. Weber).
6. A klasszikus korszak többi szociológusa (H. Spencer, Ch. Booth, V. Pareto, Th. Veblen, G. Simmel, F. Tönnies, Ch. Cooley, G. H. Mead, F. Le Play)
A két világháború közti szociológusok (Polányi K., Mannheim K., F. Znaniecki, R. E. Park, E. W. Burgess, E. Mayo).
7. Aszociológia irányzatai a II. világháború utáni időszakban (funkcionalizmus, marxizmus, weberianizmus).
8. A magyar szociológia története az 1900-as évek elejétől napjainkig.
9. Aváros és falu szociológiai megközelítése. Településszociológiai alapfogalmak és elméletek. A magyar településhálózat fejlődése 1920-tól napjainkig.

Tárgytematika

Félév:	2011/12/2
Tárgynév:	Szociológiai alapismeretek
Tárgykód:	ANTSRA1081
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Varga Balázs
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	2/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Tantárgy tartalma:

10. Az életmóddal kapcsolatos szociológiai alapfogalmak, módszerek és elméletek.
A magyar társadalom életmódjának sajátosságai az elmúlt pár évtizedben és napjainkban.
11. Társadalmi mobilitás és vándorlás. Mobilitási és migrációs trendek a magyar társadalomban.
12. Állam, kormányzat, politika. A politikai szociológia alapfogalmai és elméletei.
Magyarországi helyzetkép.
13. Avallás szociológiai vonatkozásai. A vallásosság alakulása a magyar társadalomban.

Számonkérési és értékelési rendszere:

A tantárgy kollokviummal zárul, melyhez az előadások anyagának, illetve a kötelező és ajánlott irodalmak vizsgatételekre vonatkozó részeinek ismerete szükséges. A félév végi aláírás (és így a vizsgára bocsátás) feltétele levelező tagozaton a konzultációk 50%-ának látogatása. Nappali tagozaton a szemináriumokról max. 3 alkalommal lehet hiányozni.

Kötelező irodalom:

KÖTELEZŐ IRODALOM:

Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába
Osiris Kiadó, Bp. 1997.

SZAKIRODALOM:

Allport, G. W.: Az előítélet
Gondolat, Bp. 1977.

Andorka Rudolf: Merre tart a magyar társadalom? Szociológiai tanulmányok a magyar társadalom változásairól és problémáiról
Antológiai Kiadó, Lakitelek, 1996.

Bourdieu, P.: A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése
Gondolat, Bp. 1978.

Cseh-Szombathy László: Családszociológiai problémák és módszerek
Gondolat, Bp. 1979.

Csepeli György – Papp Zsolt – Pokol Béla:
Modern polgári társadalomelméletek

Tárgytematika

Félév:	2011/12/2
Tárgynév:	Szociológiai alapismeretek
Tárgykód:	ANTSRA1081
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Varga Balázs
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	2/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

- Dahrendorf, R.: Gondolat, Bp. 1987.
A modern társadalmi konfliktus
Gondolat, Bp. 1984.
- Diósi Ágnes: Cigányút
Szépirodalmi Kiadó, Bp. 1988.
- Erdei Ferenc: A magyar társadalomról
Akadémiai Kiadó, Bp. 1980.
- Ferge Zsuzsa: Fejezetek a magyar szegénypolitika történetéből
Magvető, Bp. 1986.
- Giddens, A.: Szociológia
Osiris, Bp. 1995.
- Hablicsek László: Új népesség – előreszámítás
Magyar Tudomány, 1994. 5. szám
- Harcza István: Az ifjúság életkörülményei. Gyerekek a családban. Családok közötti együttműködés.
KSH, Bp. 1996.
- Havas Gábor – Kemény István: A magyarsági romákról
Szociológiai Szemle, 1995. 3. szám
- Alexander, J. C.: Szociológiaelmélet a II. világháború után
Balassi Kiadó, Bp. 1996.
- Józan Péter: A halálozási viszonyok alakulása Magyarországon 1988-1992.
KSH, Bp. 1994.
- Konrád György – Szelényi Iván: Az értelmiség útja az osztályhatalomhoz
Gondolat, Bp. 1989.
- Kopp Mária – Skrabski Árpád: Magyar lelkiállapot
Végeken Alapítvány, Bp. 1992.
- Laky Teréz: A privatizáció magyarországi sajátosságai és néhány érzékelhető társadalmi hatása
Szociológiai Szemle, 1992. 1. szám
- Lengyel György – Szántó Zoltán (szerk.)

Tárgytematika

Félév:	2011/12/2
Tárgynév:	Szociológiai alapismeretek
Tárgykód:	ANTSRA1081
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Varga Balázs
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	2/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

- Losonczi Ágnes: A gazdasági élet szociológiája
BKE, 1994.
- Molnár Adrienn – Tomka Miklós: Az életmód az időben, a tárgyokban és az értékekben
Gondolat, Bp. 1977.
- Molnár Adrienn – Tomka Miklós: Ifjúság és vallás
Világosság, 1989. 4. szám
- Gazsó Ferenc – Stumpf István (szerk.): Rendszerváltás és ifjúság
MTA Politikatudományok Intézete, Bp. 1992.
- Stark D.: Privatizáció Magyarországon. A tervtől a piachoz vagy a tervtől a klánhoz?
Közgazdasági Szemle, 1991. 9. szám
- Szalai Erzsébet: Gazdaság és hatalom
Aula Kiadó, Bp. 1990.
- Szociológiai lexikon
Corvin Kiadó, Bp. 1999.
- Szretykó György: Változások a mai magyar társadalomban (1990-1997.)
Szociológiai, politológiai tanulmányok.
Villányi úti Könyvek, Bp. 1998.
- Tomka Miklós: Csak katolikusoknak
Corvinus, Bp. 1995.
- Tomka Miklós: A vallásszociológia új útjai
Replika, 1996. 21-22. szám
- Utasi Ágnes: Családok és életstílusok
Bp. 1990.
- Gazsó Ferenc - Stumpf István (szerk.): Vesztések. Ifjúság az ezredfordulón.
Ezredforduló Alapítvány, Bp. 1995.
- Vukovich György: Népesedési helyzet
In: Társadalmi riport, 1994. Szerk.: Andorka Rudolf - Kolosi Tamás - Vukovich György
TÁRKI, Bp. 1994.
- Weber, M.: Gazdaság és társadalom. A megértő szociológia alapvonalai. I.
KJK, Bp. 1987.

Tárgytematika

Félév:	2011/12/2
Tárgynév:	Szociológiai alapismeretek
Tárgykód:	ANTSRA1081
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Varga Balázs
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	2/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

- Weber, M.: Gazdaság és társadalom. A megértő szociológia alapvonalai. 2/1.
Bp. 1995.
- Weber, M.: Gazdaság és társadalom. A megértő szociológia alapvonalai. 2/2.